ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 16ης Οκτωβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-339/00,

Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον D. J. O'Hagan, επικουρούμενο από τους R. Brady, SC, και A. M. Collins, BL, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους M. Niejahr και K. Fitch, επικουρουμένους από τον J. O'Reilly, SC, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 2000/449/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Ιουλίου 2000, για την εξαίρεση από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 180, σ. 49), καθόσον αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση, για τα οικονομικά έτη 1997 και 1998, τις δαπάνες ύψους 4 844 345,35 ευρώ που πραγματοποίησε η Ιρλανδία για την ενίσχυση της δασώσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, A. La Pergola, P. Jann, S. von Bahr (εισηγητή) και A. Rosas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2002, κατά την οποία η Ιρλανδία εκπροσωπήθηκε από τους A. M. Collins και E. Fitzsimons, SC, και η Επιτροπή από τους M. Niejahr και K. Fitch,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Σεπτεμβρίου 2000, η Ιρλανδία ζήτησε, βάσει του άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, την ακύρωση της αποφάσεως 2000/449/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Ιουλίου 2000, για την εξαίρεση από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 180, σ. 49, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), καθόσον αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση, για τα οικονομικά έτη 1997 και 1998, τις δαπάνες ύψους 4 844 345,35 ευρώ που πραγματοποίησε το εν λόγω κράτος μέλος για την ενίσχυση της δασώσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Η κανονιστική ρύθμιση σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ

2 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1287/995 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1995 (ΕΕ L 125, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 729/70), ορίζει στο άρθρο του 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τα εξής:

«Η Επιτροπή, μετά από διαβουλεύσεις με την επιτροπή του ταμείου:

[...]

γ) αποφασίζει την απόρριψη αιτήματος κοινοτικής χρηματοδότησης δαπανών βάσει των άρθρων 2 και 3, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι οι δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Πριν από οποιαδήποτε απόφαση απόρριψης χρηματοδότησης, τα αποτελέσματα των εξακριβώσεων της Επιτροπής και οι απαντήσεις του κράτους μέλους κοινοποιούνται εκατέρωθεν γραπτώς, κατόπιν τούτου δε τα δύο μέρη επιχειρούν να έλθουν σε συμφωνία για τη συνέχεια που θα δοθεί.

Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία, το κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας για συμβιβασμό των αντίστοιχων θέσεών τους εντός τεσσάρων μηνών· τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής ανακοινώνονται με έκθεση προς την Επιτροπή, η οποία την εξετάζει πριν αποφασίσει απόρριψη της χρηματοδότησης.

[...]»

3 Η διαδικασία συμβιβασμού που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 729/70 διέπεται από την απόφαση 94/442/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασίας συμβιβασμού στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατο-

λισμού και Εγγυήσεως, ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 182, σ. 45). Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως αυτής συνέστησε ένα συμβιβαστικό όργανο που παρεμβαίνει στο εν λόγω πλαίσιο. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, στοιχείο α', του άρθρου αυτού, «η θέση την οποία λαμβάνει το συμβιβαστικό όργανο δεν προδικάζει την οριστική απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών».

4 Ο κανονισμός 729/70 καταργήθηκε και αντικαστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1258/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 160, σ. 103).

5 Το άρθρο 16 του κανονισμού 1258/1999 ορίζει συναφώς τα εξής:

«1. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70 καταργείται.

2. Οι αναφορές στον καταργούμενο κανονισμό θεωρούνται ότι γίνονται στον παρόντα κανονισμό και διαβιβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφαίνεται στο παράρτημα.»

6 Σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού 1258/1999:

«Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εβδόμη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2000.»

Η κανονιστική ρύθμιση σχετικά με την ενίσχυση των μέτρων για τα δάση

7 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2080/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού καθεστώτος ενισχύσεων των μέτρων για τα δάση στον τομέα της γεωργίας (ΕΕ L 215, σ. 96), προβλέπει τη χορήγηση κοινοτικών ενισχύσεων για τη δάσωση των γεωργικών εκτάσεων. Οι ενισχύσεις αυτές περιλαμβάνονται στις δαπάνες που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 729/70.

8 Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2080/92 έχει ως εξής:

«[...] η εμπειρία στον τομέα της δάσωσης των γεωργικών γαιών από τους γεωργούς απέδειξε ότι τα ισχύοντα καθεστώτα ενίσχυσης για την προώθηση της δάσωσης είναι ανεπαρκή και ότι οι ενέργειες δάσωσης των γεωργικών εκτάσεων που αποσύρονται από τη γεωργική παραγωγή κατά τα τελευταία χρόνια αποδείχθηκαν ανεπαρκείς».

9 Σύμφωνα με την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2080/92:

«[...] ο στόχος για αύξηση της δάσωσης των γεωργικών γαιών στο πλαίσιο του προσανατολισμού της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής απαιτεί τη θέσπιση πριμοδοτήσεων που προορίζονται να αντισταθμίσουν την απώλεια εισοδήματος των γεωργών κατά την μη παραγωγική περίοδο των γεωργικών εκτάσεων που έχουν δασωθεί».

10 Σύμφωνα με την έβδομη αιτιολογική σκέψη των εν λόγω κανονισμών:

«[...] σε πολλές περιπτώσεις, ιδιώτες που δεν είναι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι σε θέση να προβούν σε δάσωση γεωργικών γαιών και [...] κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν κίνητρα που να απευθύνονται σ' αυτή την κατηγορία ατόμων· [...] θα πρέπει επομένως να θεσπιστεί πριμοδότηση ανά εκτάριο που να χορηγείται σε άλλα άτομα εκτός από τους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων που πραγματοποιούν δάσωση γεωργικών γαιών».

11 Το άρθρο 2 του κανονισμού 2080/92 προβλέπει τα εξής:

«1. Το καθεστώς ενισχύσεων μπορεί να περιλαμβάνει:

α) ενισχύσεις που προορίζονται να καλύψουν τις δαπάνες δάσωσης·

β) ετήσια πριμοδότηση ανά δασωμένο εκτάριο για την κάλυψη των δαπανών συντήρησης των εκτάσεων που δασώθηκαν κατά τα πρώτα πέντε έτη·

γ) ετήσια πριμοδότηση ανά εκτάριο για την αντιστάθμιση των απωλειών εισοδήματος που προκύπτουν από τη δάσωση γεωργικών εκτάσεων·

[...]

2. α) Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχεία α' και β', μπορούν να χορηγούνται σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο προβαίνει σε δάσωση γεωργικών εκτάσεων.

β) οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ', είναι επιλέξιμες μόνο αν χορηγούνται:

— σε κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων που δεν υπάγονται στο καθεστώς προσυνταξιοδότησης που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2079/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού καθεστώτος ενισχύσεων για την προσυνταξιοδότηση στον τομέα της γεωργίας [...],

— σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού δικαίου.

[...]

3. Εξάλλου, το καθεστώς μπορεί να συμπεριλάβει κοινοτική συνεισφορά για τις δαπάνες δάσωσης των γεωργικών γαιών που πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές των κρατών μελών.»

12 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2080/92:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή το καθεστώς ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 2 μέσω εθνικών ή περιφερειακών πολυετών προγραμμάτων που αφορούν τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 και με τα οποία καθορίζονται ιδίως:

— τα ποσά και η διάρκεια των ενισχύσεων του άρθρου 2 σε συνάρτηση με τις πραγματικές δαπάνες δάσωσης και τη συντήρηση των ποικιλιών ή των τύπων των δένδρων που χρησιμοποιούνται για τη δάσωση, ή σε συνάρτηση με την απώλεια εισοδημάτων».

13 Το άρθρο 5 του κανονισμού 2080/92 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα σχέδια των εθνικών ή περιφερειακών προγραμμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4 καθώς και τις υφιστάμενες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ή αυτές που πρόκειται να θεσπίσουν για να γίνει δυνατή η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, πριν από τις 30 Ιουλίου 1993 συνοδευόμενα από εκτίμηση των ετήσιων δαπανών που προβλέπονται για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

2. Η Επιτροπή εξετάζει τις ανακοινώσεις των κρατών μελών προκειμένου να προσδιορίσει:

— τη συμφωνία τους με τον παρόντα κανονισμό, λαμβανομένων υπόψη των στόχων του κανονισμού και της διασύνδεσης μεταξύ των διαφόρων μέτρων,

— τη φύση των ενεργειών που δύνανται να συγχρηματοδοτηθούν,

— το συνολικό ποσό των δαπανών που δύνανται να συγχρηματοδοτηθούν.

3. Η Επιτροπή αποφασίζει για την έγκριση των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2. [...]

[...]»

Τα πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

14 Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80, το Ιρλανδικό Κράτος είχε στην κυριότητά του 400 000 περίπου εκτάρια δασικών εκτάσεων, των οποίων είχε την άμεση διαχείριση.

15 Με τον Forestry Act 1988 (νόμο του 1988 περί της δασοκομίας), το Ιρλανδικό Κοινοβούλιο επέτρεψε τη δημιουργία της εταιρίας Coillte Teoranta (Γραφείου Δασών) με σκοπό την ανάπτυξη της δασοκομίας και την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων που ανήκαν μέχρι τότε στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Υπουργείο Ενέργειας.

16 Η Coillte Teoranta συνεστήθη στις 8 Δεκεμβρίου 1988, σύμφωνα με τον Companies Act 1963 (νόμο του 1963 περί των εταιριών), υπό τη μορφή «ιδιωτικής εταιρίας», ήτοι μετοχικής ιδιωτικής εταιρίας στην οποία ο αριθμός των μετόχων περιορίζεται σε 50, το δικαίωμα μεταβιβάσεως των μετοχών είναι περιορισμένο και απαγορεύεται η διά δημοσίας εγγραφής κάλυψη του κεφαλαίου. Το σύνολο των μετοχών της Coillte Teoranta το απέκτησε το Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με τον Forestry Act του 1988, η εταιρία αυτή υποχρεούνταν ωστόσο να ασκεί τις δραστηριότητές της ανεξάρτητα από το κράτος και σύμφωνα με αμιγώς εμπορικά κριτήρια.

17 Το ζήτημα της έννομης καταστάσεως της Coillte Teoranta και της ιδιότητάς της ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92, τέθηκε στο πλαίσιο συσκέψεων μεταξύ της Επιτροπής και του Υπουργείου Γεωργίας, Διατροφής και Δασοκομίας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιουλίου και Οκτωβρίου 1992.

18 Με έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 1993, το υπουργείο αυτό απάντησε σε διάφορες ερωτήσεις της Επιτροπής σχετικά με την έννομη κατάσταση της Coillte Teoranta.

19 Η Επιτροπή δεν υπέβαλε καμία παρατήρηση σχετικά με την απάντηση αυτή.

20 Τον Ιούλιο του 1993, η Ιρλανδία υπέβαλε στην Επιτροπή, βάσει του κανονισμού 2080/92, ένα πολυετές εθνικό πρόγραμμα δασώσεως, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 27 Απριλίου 1994.

21 Στις 8 Δεκεμβρίου 1994, η Επιτροπή ενέκρινε το επιχειρησιακό πρόγραμμα για τη γεωργία, την αγροτική ανάπτυξη και τη δασοκομία (1994-1999).

22 Τον Ιούλιο του 1996, το Υπουργείο Γεωργίας, Διατροφής και Δασοκομίας δημοσίευσε ένα στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη του δασοκομικού τομέα στην Ιρλανδία, στο οποίο αναφερόταν ότι η Coillte Teoranta πληρούσε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη λήψη ενισχύσεων βάσει των προγραμμάτων της Κοινότητας.

23 Μέχρι το 1997, το ΕΓΤΠΕ επέστρεψε στην Ιρλανδία τα ποσά που ζητούσε ως ενίσχυση για τη δάσωση, καταβληθείσα στην Coillte Teoranta, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 2080/92.

24 Από τον Σεπτέμβριο του 1994, η Coillte Teoranta χρηματοδότησε ένα τμήμα του κόστους των δραστηριοτήτων της μέσω δανείων που έλαβε από εμπορικές τράπεζες βάσει των επιδοτήσεων και των πριμοδοτήσεων που θα ελάμβανε βάσει του κανονισμού 2080/92 στο πλαίσιο των προγραμμάτων δασώσεως. Η Coillte Teoranta, με βάση εκτιμήσεις που πραγματοποίησε κατά τα τέλη του 1998, δανείστηκε έτσι 24 400 000 ΙΕΡ προβλέποντας ότι θα λάβει πριμοδοτήσεις για τις δασωθείσες εκτάσεις μεταξύ 1993 και 1998.

25 Κατόπιν ανταλλαγής διαφόρων επιστολών και μιας διμερούς συσκέψεως, η Επιτροπή, με έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1999, πληροφόρησε την Ιρλανδική Κυβέρνηση ότι προετίθετο να εκδώσει απόφαση προκειμένου να αποκλείσει από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένες ενισχύσεις για τη δάσωση που καταβλήθηκαν στην Coillte Teoranta, από την 1η Αυγούστου 1996. Σύμφωνα με το εν λόγω έγγραφο, η Coillte Teoranta αποτελούσε δημόσιο οργανισμό ο οποίος, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92, δεν μπορεί να ζητήσει την πριμοδότηση που προβλέπει η παράγραφος 1, στοιχείο γ', του άρθρου αυτού. Η Επιτροπή απέρριψε επίσης με το έγγραφο αυτό την αιτίαση των ιρλανδικών αρχών περί προσβολής της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

26 Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 1999, η Ιρλανδία ζήτησε την κίνηση διαδικασίας συμβιβασμού βάσει της αποφάσεως 94/442.

27 Το συσταθέν με την απόφαση αυτή συμβιβαστικό όργανο διαπίστωσε, με την τελική έκθεσή του της 30ής Μαρτίου 2000, ότι ήταν αδύνατον να συμβιβάσει τις θέσεις των δύο μερών.

28 Στις 5 Ιουλίου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

29 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν είχε αρμοδιότητα να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει του κανονισμού 729/70, με το αιτιολογικό ότι ο κανονισμός αυτός είχε καταργηθεί με τον κανονισμό 1258/1999.

30 Η Ιρλανδία ισχυρίζεται ότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1258/1999, από την έναρξη της ισχύος του, τον Ιούλιο του 1999, κατήργησε τον κανονισμό 729/70. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 729/70 είχε καταργηθεί κατά τη θέσπιση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο κανονισμός αυτός δεν μπορούσε συνεπώς, κατά την Ιρλανδία, να αποτελέσει τη νομική βάση της αποφάσεως αυτής. Περαιτέρω, ούτε ο κανονισμός 1258/1999 μπορούσε να αποτελέσει προσήκουσα νομική βάση, καθόσον, βάσει του άρθρου του 20, έχει εφαρμογή μόνο στις δαπάνες που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2000, ήτοι από ημερομηνία μεταγενέστερη από την εκτέλεση των επίμαχων δαπανών.

31 Η Ιρλανδία προσθέτει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης είχε την ευχέρεια να παρεμβάλει μια μεταβατική διάταξη στον κανονισμό 1258/99, αλλά δεν το έπραξε αυτό.

32 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, αντιθέτως, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ορθώς στηρίχθηκε στον κανονισμό 729/70. Φρονεί ότι ο κανονισμός 1258/1999 δεν είχε όντως εφαρμογή εν προκειμένω, καθόσον οι επίμαχες δαπάνες αφορούν τα οικονομικά έτη 1997 και 1998 και είναι συνεπώς προγενέστερες της 1ης Ιανουαρίου 2000.

33 Η Επιτροπή δέχεται ότι δεν είναι σαφής η μετάβαση μεταξύ των δύο αυτών κανονισμών. Ισχυρίζεται ωστόσο ότι η κατάργηση του κανονισμού 729/70 δεν εμποδίζει την εφαρμογή του στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2000. Ο κανονισμός 1258/1999 περιέχει κατ' ανάγκη μια μεταβατική σιωπηρή διάταξη αποσκοπούσα στη διασφάλιση του ότι οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν βάσει του κανονισμού 729/70 συνεχίζουν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παλαιάς ρυθμίσεως μέχρις ότου η νέα ρύθμιση παραγάγει πλήρως τα αποτελέσματά της.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Πρέπει να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση μπορούσε εγκύρως να εκδοθεί βάσει του κανονισμού 729/70.

35 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, ναι μεν ο κανονισμός 1258/1999 προβλέπει, στο άρθρο του 16, παράγραφος 1, την κατάργηση του κανονισμού 729/70, πλην όμως από τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1258/1999 προκύπτει ότι ο σκοπός του νομοθέτη ήταν, όσον αφορά τις νέες τροποποιήσεις που επέφερε στον κανονισμό 729/70, να προβεί, για λόγους σαφήνειας, στην αναμόρφωση των ισχυουσών διατάξεων.

36 Έτσι, οι διατάξεις του κανονισμού 729/70 επαναλαμβάνονται στον κανονισμό 1258/1999. Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του τελευταίου αυτού κανονισμού προβλέπει εξάλλου ότι οι αναφορές στον καταργούμενο κανονισμό θεωρούνται ότι γίνονται στον κανονισμό 1258/1999 και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφαίνεται στο παράρτημα. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 1258/1999 αποτελεί συνέχιση του καθεστώτος που θέσπισε ο κανονισμός 729/70.

37 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1258/1999. Όπως τονίζει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 20 έως 24 των προτάσεών του, η διάταξη αυτή, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με το άρθρο 20 του ιδίου κανονισμού, δεν αποσκοπεί στο να επιφέρει, στην εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, μια διακοπή δημιουργούσα νομικό κενό και προσβάλλουσα την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανονισμών 729/70 και 1258/1999.

38 Έτσι, ναι μεν είναι λυπηρό το ότι δεν υφίστανται μεταβατικές διατάξεις που να καθιστούν σαφές το πώς συνδέονται οι κανονισμοί 729/70 και 1258/1999 και να διασφαλίζουν την προσήκουσα κατανόηση των κανονιστικών κειμένων, πλην όμως κρίνεται ότι η κατάργηση την οποία προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1258/1999 δεν έθιξε την υποχρέωση της Επιτροπής να ελέγχει το συμβατό προς τους κοινοτικούς κανόνες των δαπανών που πραγματοποίησαν τα κράτη μέλη μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1999 στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής.

39 Κατόπιν του συνόλου των στοιχείων αυτών, κρίνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον αφορά τα οικονομικά έτη 1997 και 1998, εκδόθηκε εγκύρως βάσει του κανονισμού 729/70.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

40 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η Ιρλανδία ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά εσφαλμένη εφαρμογή του κανονισμού 2080/92, στον βαθμό που η Coillte Teoranta αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού. Υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την εν λόγω απόφαση, προσέβαλε τις υποχρεώσεις σχετικά με την αγαστή συνεργασία, την ασφάλεια δικαίου, καθώς και τη χρηστή διοίκηση, και ότι παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αφορά εσφαλμένη εφαρμογή του κανονισμού 2080/92

Η επιχειρηματολογία των διαδίκων

41 Η Ιρλανδία ισχυρίζεται ότι η Coillte Teoranta αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92, και ότι είχε συνεπώς δικαίωμα να λάβει την ενίσχυση της παραγράφου 1, στοιχείο γ', του άρθρου αυτού.

42 Μολονότι η έκφραση «νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου» σε αντιδιαστολή προς το «νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου» δεν είναι συνήθης στις χώρες του «common law», η Ιρλανδία ισχυρίζεται ότι η Coillte Teoranta συνεστήθη υπό τη μορφή «private company» σύμφωνα με τον Companies Act του 1963 και ότι η μορφή αυτή είναι ισοδύναμη με τη μορφή των εταιριών ιδιωτικού δικαίου στα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν την έννοια αυτή, όπως είναι η Γαλλική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ή το Βασίλειο της Ισπανίας.

43 Το γεγονός ότι η Coillte Teoranta αποτελεί δημόσια επιχείρηση της οποίας αποκλειστικός κύριος είναι το Δημόσιο δεν την εμποδίζει να αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο όρισε ρητώς τους δικαιούχους της ενισχύσεως με βάση τη νομική μορφή τους και όχι με βάση το δημόσιο ή ιδιωτικό καθεστώς οικονομικής ιδιοκτησίας στο οποίο υπόκεινται.

44 Η Ιρλανδία ισχυρίζεται επίσης ότι ο κανονισμός 2080/92 αποσκοπούσε στη διασφάλιση της δασώσεως του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού γεωργικών γαιών, στηρίζοντας οικονομικά τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που επιδίδονταν στη δάσωση αυτή. Συνεπώς, οι διατάξεις σχετικά με τους δικαιούχους πρέπει να ερμηνευθούν ευρέως, όπως αυτή προτείνει.

45 Η Ιρλανδία υποστηρίζει, περαιτέρω, ότι η Coillte Teoranta δεν αποτελεί «δημόσια αρχή» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2080/92. Τονίζει ότι το Δικαστήριο έχει βεβαίως κρίνει με τις αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-306/97, Connemara Machine Turf (Συλλογή 1998, σ. I-8761, σκέψη 35), και C-353/96, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 1998, σ. I-8565, σκέψη 40), που αφορούσαν τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ότι η Coillte Teoranta αποτελούσε «δημόσια αρχή οι συμβάσεις κρατικών προμηθειών της οποίας υπόκεινται στον έλεγχο του κράτους». Ισχυρίζεται ωστόσο ότι η έκφραση «δημόσια αρχή» πρέπει να αντιμετωπιστεί προσεκτικά, καθόσον η επίμαχη έννοια εξετάστηκε με τις αποφάσεις αυτές σε ένα διαφορετικό πλαίσιο —εκείνο των δημοσίων συμβάσεων— και στο πλαίσιο μιας καταργηθείσας πλέον οδηγίας. Η Ιρλανδία υποστηρίζει συναφώς ότι η Coillte Teoranta δεν αποτελεί «οργανισμό δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια των νέων οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων. Τονίζει, ειδικότερα, ότι η διοίκηση της εταιρίας γίνεται κατά τρόπο εμπορικό και ότι το ιρλανδικό Δημόσιο δεν παρεμβαίνει στις αποφάσεις της.

46 Εν πάση περιπτώσει, η Ιρλανδία ισχυρίζεται ότι, ακόμη και αν, αντίθετα προς τη θέση την οποία υποστηρίζει, η Coillte Teoranta εθεωρείτο δημόσια αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3 του κανονισμού 2080/92, τούτο δεν θα την εμπόδιζε να αποτελεί επίσης νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και, συνεπώς, να μπορεί να τύχει της επίδικης ενισχύσεως βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο γ', του ιδίου άρθρου.

47 Η Ιρλανδία προσθέτει ότι το Συμβούλιο φρόντισε, με τον κανονισμό (ΕΚ) 1257/999, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160, σ. 80), ο οποίος αντικαθιστά τον κανονισμό 2080/92, να ορίσει διαφορετικά τους δικαιούχους. Η Ιρλανδία τονίζει επί πλέον ότι, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1750/1999 της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1257/1999 (ΕΕ L 214, σ. 31), αποκλείονται τώρα από την ενίσχυση για τη δάσωση τα δάση των οποίων κύριος είναι το κράτος κατά τουλάχιστον 50 %. Η Ιρλανδία ισχυρίζεται a contrario ότι, στον βαθμό που ο κανονισμός 2080/92 δεν περιέχει τέτοιον αποκλεισμό, η Coillte Teoranta μπορούσε να τύχει της επίδικης ενισχύσεως.

48 Η Επιτροπή υποστηρίζει αντιθέτως ότι η Coillte Teoranta δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 2080/92, ότι είναι αντιθέτως δημόσια αρχή κατά την έννοια της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου· και ότι δεν μπορούσε συνεπώς να τύχει της επίδικης ενισχύσεως.

49 Η Επιτροπή στηρίζεται στον σκοπό του κανονισμού 2080/92. Υποστηρίζει ότι ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε στο πλαίσιο της μεταρρυθμίσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής που πραγματοποιήθηκε το 1992. Δεδομένου ότι το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων δεν είχε κατορθώσει να ενθαρρύνει τους γεωργούς να αποσύρουν αρκετές γαίες από τη γεωργική παραγωγή, ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπούσε, κατ' αρχήν, να ενισχύσει τα μέτρα παρακινήσεως προς τον σκοπό αυτό. Προέβλεψε, μεταξύ άλλων, μέτρα προοριζόμενα να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων που σημειώνεται κατά την μη παραγωγική περίοδο των νεοδασωθεισών εκτάσεων.

50 Η Επιτροπή τονίζει ότι από την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2080/92 προκύπτει σαφώς ότι η επίδικη ενίσχυση προοριζόταν για τους γεωργούς και τους λοιπούς ιδιώτες, αλλά όχι για τα κράτη μέλη και τους δημόσιους οργανισμούς.

51 Είναι όμως αναμφίβολο ότι η Coillte Teoranta αποτελεί δημόσια επιχείρηση πλήρως ελεγχόμενη από το κράτος. Η Επιτροπή τονίζει ότι, πριν από τη δημιουργία της εταιρίας αυτής το 1988, τα δάση υπάγονταν στην άμεση διαχείριση των αρμόδιων υπουργείων. Σήμερα, το Δημόσιο είναι αποκλειστικός κύριος της Coillte Teoranta και η διαχείρισή της γίνεται για λογαριασμό της κυβερνήσεως.

52 Το Δημόσιο όχι μόνο κατέχει όλες τις μετοχές της εταιρίας και διορίζει τα μέλη της διοικήσεως, αλλά μπορεί επίσης να παρέμβει στη χρηματοδότηση της επιχειρήσεως. Η Coillte Teoranta υπόκειται επίσης σε ορισμένες υποχρεώσεις δημοσίας υπηρεσίας, η τήρηση των οποίων ελέγχεται από το κράτος.

53 Η Επιτροπή φρονεί ότι οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Connemara Machine Turf και Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, με τις οποίες το Δικαστήριο έκρινε ότι η Coillte Teoranta αποτελούσε «δημόσια αρχή», είναι λυσιτελείς, έστω και αν αφορούσαν τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Κατά την Επιτροπή, το Δικαστήριο κατέληξε, με τις αποφάσεις αυτές, στο συμπέρασμα ότι η Coillte Teoranta αποτελεί οργανισμό δημοσίου δικαίου. Δεδομένου ότι η έννοια αυτή αποκλείει άλλον χαρακτηρισμό, η Επιτροπή τονίζει ότι η Coillte Teoranta δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

54 Η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι η αλλαγή που επήλθε στον ορισμό των δικαιούχων των ενισχύσεων με τους κανονισμούς 1257/1999 και 1750/1999 δεν μεταβάλλει την ουσία της συλλογιστικής της. Ο κανονισμός 2080/92 έπρεπε ήδη, κατά την Επιτροπή, να ερμηνεύεται ως αποκλείων τα δάση των οποίων κύριος είναι το Δημόσιο κατά τουλάχιστον 50 %.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

55 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως ισχυρίζεται η Ιρλανδία, η έννοια του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου που χρησιμοποιεί το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92 δεν υφίσταται στο δίκαιο όλων των κρατών μελών. Δεν είναι συνεπώς λυσιτελές εν προκειμένω να γίνεται αναφορά στον ορισμό που χρησιμοποιείται σε ορισμένα εθνικά δίκαια.

56 Πρέπει αντιθέτως να ερμηνευθεί η έννοια αυτή υπό το φως του σκοπού και της οικονομίας του κανονισμού 2080/92.

57 Από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι η ενδυνάμωση του υφισταμένου καθεστώτος ενισχύσεων κατέστη αναγκαία ειδικότερα καθόσον το καθεστώς αυτό δεν είχε κατορθώσει να προαγάγει επαρκώς την εκ μέρους των γεωργών δάσωση, με την απόσυρση των γεωργικών εκτάσεων από τη

γεωργική παραγωγή. Για να επιτύχει τον σκοπό αυτό, όπως αναφέρεται στην έκτη και στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, ο κοινοτικός νομοθέτης αποφάσισε να αντισταθμίσει την απώλεια εσόδων των γεωργών κατά τη μη παραγωγική περίοδο των νεοδασωθεισών εκτάσεων και να επεκτείνει την αντιστάθμιση και σε άλλους ιδιώτες.

58 Πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2080/92 εισάγει διάκριση μεταξύ των δικαιούχων ανάλογα με το είδος της ενισχύσεως.

59 Συγκεκριμένα, οι διατάξεις του υπό β' χωρίου της παραγράφου αυτής, που αφορούν τις ενισχύσεις οι οποίες προορίζονται να αντισταθμίσουν τις απώλειες γεωργικών εισοδημάτων, είναι διατυπωμένες κατά περιοριστικό τρόπο σε σχέση με εκείνες του υπό α' χωρίου της ίδιας παραγράφου, οι οποίες αφορούν τις ενισχύσεις οι οποίες προορίζονται να καλύψουν τις δαπάνες δασώσεως και τις δαπάνες συντηρήσεως των δασωθεισών εκτάσεων. Οι τελευταίες αυτές ενισχύσεις χορηγούνται σε όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προβαίνουν στη δάσωση γεωργικών εκτάσεων, ενώ οι ενισχύσεις που αφορούν τις απώλειες εισοδήματος είναι επιλέξιμες μόνον αν χορηγούνται σε κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις ή σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Υπό το φως της έκτης και της εβδόμης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 2080/92, πρέπει να θεωρηθεί ότι η έκφραση «οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου» που περιλαμβάνεται στο εν λόγω υπό β' χωρίου αφορά αποκλειστικά τους ιδιώτες, σε αντιδιαστολή προς την έκφραση «οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο», η οποία χρησιμοποιείται στο ως άνω υπό α' χωρίο και η οποία καλύπτει τόσο τους ιδιώτες όσο και τα μη ιδιωτικά νομικά πρόσωπα, όπως είναι αυτά τα οποία ανήκουν στο κράτος και ελέγχονται από αυτό.

60 Επομένως, τα νομικά πρόσωπα τα οποία ανήκουν στο κράτος και ελέγχονται από αυτό μπορούν να τύχουν ενισχύσεως προοριζομένης να αντισταθμίσει τις δαπάνες που συνδέονται με τη δάσωση και τη συντήρηση των δασών, όπως και κάθε άλλο φυσικό και νομικό πρόσωπο, αλλά δεν μπορούν, αντιθέτως, να τύχουν της ενισχύσεως που προορίζεται για την αντιστάθμιση της απωλείας γεωργικών εισοδημάτων.

61 Εν προκειμένω, κατά την ίδια την Ιρλανδία, η Coillte Teoranta είναι και υπήρξε ανέκαθεν δημόσια επιχείρηση ανήκουσα πλήρως στο κράτος. Περαιτέρω, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Connemara Machine Turf και Επιτροπή κατά Ιρλανδίας ότι η εταιρία αυτή ελεγχόταν από το κράτος και δεν προσκομίστηκε κανένα νέο στοιχείο από το οποίο να μπορεί να αποδειχθεί ότι τούτο δεν ίσχυε πλέον κατά τα οικονομικά έτη 1997 και 1998. Η υποχρέωση που επιβάλλεται στην εταιρία να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της κατά εμπορικό τρόπο, όπως και το γεγονός, που προβάλλει η Ιρλανδία, ότι, στην πράξη, το κράτος δεν παρεμβαίνει στη διαχείριση της εταιρίας δεν μπορεί να υπερισχύσει της διαπιστώσεως ότι η εταιρία ανήκε πλήρως στο κράτος και ελεγχόταν από αυτό και ότι, κατά συνέπεια, το κράτος μπορούσε να παρέμβει στην εν λόγω εταιρία. Επομένως, η Coillte Teoranta δεν συνιστά νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92.

62 Περαιτέρω, το γεγονός ότι η διάκριση μεταξύ ιδιωτικής και δημοσίας επιχειρήσεως γίνεται σαφέστερα στους κανονισμούς 1257/1999 και 1750/1999 δεν συνεπάγεται ότι η διάκριση αυτή απουσίαζε από τον κανονισμό 2080/92.

63 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Coillte Teoranta, ως δημόσια επιχείρηση, δεν εδικαιούτο να λάβει ενίσχυση προοριζόμενη να αντισταθμίσει την απώλεια εισοδημάτων που απορρέει από τη δάσωση και ότι η Επιτροπή δεν πλανήθηκε κατά την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92. Επομένως, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παράβαση του καθήκοντος αγαστής συνεργασίας και την προσβολή της ασφαλείας δικαίου καθώς και της χρηστής διοικήσεως και παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

64 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι δικαιολογημένα θεώρησε ότι η Coillte Teoranta περιλαμβανόταν μεταξύ των δικαιούχων του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του

κανονισμού 2080/92, λόγω της στάσεως της Επιτροπής. Η παθητικότητα που η Επιτροπή επέδειξε είναι αντίθετη προς το καθήκον αγαστής συνεργασίας που προβλέπει το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ) και η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

65 Η Ιρλανδία αναφέρει ότι το ζήτημα της έννομης καταστάσεως της Coillte Teoranta συζητήθηκε μεταξύ του αρμόδιου ιρλανδικού υπουργείου και της Επιτροπής από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο 1992. Κατόπιν των συζητήσεων αυτών, η Επιτροπή ζήτησε από την Ιρλανδία διευκρινίσεις σχετικά με την έννομη κατάσταση της εταιρίας αυτής. Η Ιρλανδία προσκόμισε τα αιτηθέντα στοιχεία με το έγγραφό της της 26ης Ιανουαρίου 1993, στο οποίο επισυνάπτονταν διάφορα έγγραφα, μεταξύ των οποίων ο Forestry Act του 1988 που προέβλεπε τη σύσταση της Coillte Teoranta, καθώς και το καταστατικό της εταιρίας. Η Επιτροπή δεν απάντησε στο έγγραφο αυτό. Το 1994, το ιρλανδικό πολυετές πρόγραμμα δασώσεως εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Επί πλέον, για τα οικονομικά έτη προ του 1997, οι ενισχύσεις που κατέβαλε η Ιρλανδία στην Coillte Teoranta, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 2080/92, επεστράφησαν χωρίς να διατυπωθεί καμία παρατήρηση.

66 Η Ιρλανδία προσθέτει ότι η Coillte Teoranta συνήψε σημαντικά δάνεια με τράπεζες υπολογίζοντας στις επιστροφές που θα μπορούσε να λάβει από το ΕΓΤΠΕ.

67 Η Επιτροπή δεν αρνείται τα πραγματικά περιστατικά που προβάλλει συναφώς η Ιρλανδία. Δέχεται ότι μπορεί να ήταν ατυχής η μη αποστολή απαντήσεως στο έγγραφο της 26ης Ιανουαρίου 1993, αλλά υποστηρίζει ότι δεν παρέβη το καθήκον της αγαστής συνεργασίας ούτε παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

68 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η Ιρλανδία μετέσχε στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τον κανονισμό 2080/92 και ότι έπρεπε συνεπώς να γνωρίζει ότι η ενίσχυση για απώλειες εισοδημάτων που απορρέουν από τη δάσωση δεν προοριζόταν για τις δημόσιες επιχειρήσεις όπως είναι η Coillte Teoranta. Το κράτος μέλος αυτό θα

έπρεπε να είχε αντιληφθεί ότι δεν υφίστατο καμία νομική βάση για να μπορέσει η Επιτροπή να επιστρέψει, μέσω του ΕΓΤΠΕ, δαπάνες πραγματοποιηθείσες κατά παράβαση των κανόνων του καθεστώτος της κοινής γεωργικής πολιτικής. Περαιτέρω, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η σιωπή της δεν μπορούσε να ερμηνευθεί ως συναίνεση. Προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η Ιρλανδία δεν επανήλθε για να λάβει απάντηση στο έγγραφό της της 26ης Ιανουαρίου 1993.

69 Όσον αφορά την εκ μέρους της έγκρισή του πολυετούς προγράμματος δασώσεως που κοινοποίησε η Ιρλανδία κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2080/92, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το γεγονός αυτό δεν μπορούσε να παρακινήσει την Ιρλανδία να εξακολουθήσει να τρέφει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι η Coillte Teoranta εδικαιούτο να τύχει της επίδικης ενισχύσεως. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το έγγραφο αυτό ελάχιστα αναφέρεται στην εν λόγω εταιρία και από κανένα στοιχείο του δεν προέκυπτε ότι η Ιρλανδία είχε αποφασίσει να καταβάλει την επίμαχη ενίσχυση στην Coillte Teoranta ως εάν να αποτελούσε ιδιωτική επιχείρηση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

70 Με τον λόγο αυτόν ακυρώσεως, η Ιρλανδία ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά παράβαση του καθήκοντος αγαστής συνεργασίας και παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

71 Όσον αφορά το καθήκον αγαστής συνεργασίας, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης, η αρχή αυτή διέπει τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων. Η αρχή αυτή συνεπάγεται την υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν κάθε μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίζει την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου και επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα αμοιβαία καθήκοντα αγαστής συνεργασίας με τα κράτη μέλη (βλ. διάταξη της 13ης Ιουλίου 1990, C-2/88, Zwartveld κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-10943, σκέψη 49).

72 Σημειωτέον ότι, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 73 των προτάσεών του, η υποχρέωση αγαστής συνεργασίας είναι εκ φύσεως αμοιβαία.

73 Εν προκειμένω, η Ιρλανδία έλαβε μέρος στις συζητήσεις για τη θέσπιση του κανονισμού 2080/92. Έπρεπε συνεπώς να γνωρίζει, όπως και η Επιτροπή, το τι συνεπάγεται ο κανονισμός αυτός.

74 Η Επιτροπή εξέφρασε στην Ιρλανδία τις αμφιβολίες που είχε σχετικά με την έννομη κατάσταση της Coillte Teoranta και, συνεπώς, το εν λόγω κράτος μέλος έπρεπε να γνωρίζει ότι υφίστατο αβεβαιότητα ως προς τον χαρακτηρισμό της επιχειρήσεως αυτής ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2080/92.

75 Μολονότι η Επιτροπή θα μπορούσε ενδεχομένως να εκφράσει εκ νέου τις αμφιβολίες της στην Ιρλανδία, πρέπει να τονιστεί ότι, εν πάση περιπτώσει, στην Ιρλανδία εναπέκειτο να μεριμνήσει ώστε να αρθεί κάθε αβεβαιότητα που μπορούσε να απομένει σχετικά με τη δυνατότητα της Coillte Teoranta να λάβει την επίδικη ενίσχυση.

76 Επομένως, η αιτίαση περί παραβάσεως του καθήκοντος αγαστής συνεργασίας που προέβαλε η Ιρλανδία πρέπει να απορριφθεί.

77 Η Ιρλανδία ισχυρίζεται επίσης ότι η στάση της Επιτροπής, ειδικότερα το γεγονός ότι δεν απάντησε στο από 26 Ιανουαρίου 1993 έγγραφό της, ότι ενέκρινε το πολυετές πρόγραμμά της περί δασώσεως και ότι δεν έθεσε εν αμφιβόλω, πριν από το 1997, τις ενισχύσεις οι οποίες χορηγήθηκαν στην Coillte Teoranta βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 2080/92 και οι οποίες επεβάρυναν το ΕΓΤΠΕ, την οδήγησε στο να αποκτήσει δικαιολογημένα την πεποίθηση ότι οι ενισχύσεις αυτές ήσαν σύμφωνες προς την ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση.

78 Συναφώς, ναι μεν μπορεί να είναι ατυχές το ότι η Επιτροπή δεν διατύπωσε παρατηρήσεις επί του εγγράφου της Ιρλανδίας της 26ης Ιανουαρίου 1993, πλην όμως η έλλειψη αντιδράσεως της Επιτροπής δεν μπορούσε, ούτε καθεαυτήν ούτε συνδυαζόμενη με τις λοιπές συγκεκριμένες περιστάσεις, να δημιουργεί στην Ιρλανδία δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.

79 Καταρχάς, η έλλειψη απαντήσεως της Επιτροπής σε έγγραφο δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο πρόσωπο που απέστειλε το έγγραφο αυτό. Εν προκειμένω, το έγγραφο της Ιρλανδίας της 26ης Ιανουαρίου 1993 αποτελούσε απάντηση σε αίτημα τη Επιτροπής και δεν έχρηζε άμεσης απαντήσεως.

80 Εν συνεχεία, όσον αφορά την εκ μέρους της Επιτροπής έγκριση του ιρλανδικού πολυετούς προγράμματος δασώσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι το πρόγραμμα αυτό μόνο παρεμπιπτόντως μνημόνευε την Coillte Teoranta και ότι δεν αναφερόταν σαφώς ότι σχεδιαζόταν η χορήγηση στην επιχείρηση αυτή πριμοδοτήσεων για απώλεια εσόδων. Το τελευταίο αυτό σημείο, εξάλλου, δεν αναφερόταν σαφώς ούτε στο επιχειρησιακό πρόγραμμα για την γεωργία, την αγροτική ανάπτυξη και τη δασοκομία (1994-1999) ούτε στο στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη του τομέα της δασοκομίας στην Ιρλανδία, που δημοσίευσε το Υπουργείο της Γεωργίας, της Διατροφής και της Δασοκομίας. Η εν λόγω έγκριση δεν μπορούσε συνεπώς να ερμηνευθεί ως αναγνώριση του βασίμου της χορηγήσεως των επίδικων πριμοδοτήσεων.

81 Το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έθεσε εν αμφιβόλω τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Coillte Teoranta πριν από το 1997 δεν μπορούσε, ούτε αυτό, να κάνει την Ιρλανδία να πιστέψει ότι η χορήγηση στην επιχείρηση αυτή ενισχύσεων για την απώλεια εισοδημάτων ουδέποτε θα ετίθετο εν αμφιβόλω στο μέλλον. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή ανέχθηκε πλημμέλειες για λόγους επιείκειας δεν σημαίνει ότι το κράτος μέλος αποκτά δικαίωμα να απαιτεί την ίδια συμπεριφορά για τις πλημμέλειες του επόμενου οικονομικού έτους βάσει της αρχής της ασφαλείας δικαίου ή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-54/95, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-35, σκέψη 12). Τούτο πρέπει να ισχύει κατά μείζονα λόγο στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή δεν είχε εντοπίσει το επίμαχο είδος πλημμελειών τα προηγούμενα οικονομικά έτη.

82 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν δημιούργησε, με τη στάση της, στην Ιρλανδία την πεποίθηση ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Coillte Teoranta για απώλειες εσόδων θα συγχρηματοδοτούνταν από το ΕΓΤΠΕ. Αντιθέτως, διατύπωσε τις αμφιβολίες της στις ιρλανδικές αρχές ήδη από το 1992. Το ότι δεν έλαβε θέση, εν συνεχεία, όσον αφορά τη δυνατότητα της Coillte Teoranta να τύχει της επίδικης ενισχύσεως δεν μπορούσε να δημιουργήσει συναφώς στην Ιρλανδία δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, δεδομένου, ειδικότερα, ότι το κράτος μέλος αυτό είχε συνεργαστεί στενά στην κατάρτιση της επίμαχης κανονιστικής ρυθμίσεως και υπείχε υποχρέωση ορθής εφαρμογής της ρυθμίσεως αυτής.

83 Επομένως, πρέπει ομοίως να απορριφθεί η αιτίαση της Ιρλανδίας ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και, συνεπώς, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως δεν είναι βάσιμο.

84 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

85 Δεδομένου ότι κανένας από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε η Ιρλανδία δεν ευδοκίμησε, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

86 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αιτήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ιρλανδίας και αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.

Timmermans La Pergola Jann

von Bahr Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Οκτωβρίου 2003.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass Β. Σκουρής